

INSTITUT ZA STOČARSTVO
LABORATORIJA ZA HEMIJU I MIKROBIOLOGIJU
11080 ZEMUN, Autoput Beograd – Zagreb 16

IS-LP-2-04

Izdanje: 6

Izmena: 4

Datum primene:

18.05.2022.

PROCEDURA O SPROVOĐENJU KOREKTIVNIH MERA I REŠAVANJU PRIGOVORA

Datum	Izradio	Proverio	Odobrio
18.05.2022.			

KONTROLISANA KOPIJA BR _____

IZJAVA O POVERLJIVOSTI

Dokumenta sistema kvaliteta sadrže poverljive informacije i vlasništvo su Instituta za stočarstvo. Zabranjeno je svako umnožavanje, distribucija, menjanje, upotreba u druge svrhe kao i saopštavanje podataka bez pisane dozvole direktora

1.0. PREDMET I PODRUČJE PRIMENE

Ovom procedurom se utvrđuju aktivnosti pri:

1. **Rešavanju prigovora** na rezultate laboratorijskih ispitivanja, ili na bilo koji segment rada laboratorije, koje dostavljaju korisnici usluga laboratorije.
2. Ova procedura se primenjuje kad postoji osnovana sumnja, ili se uoči **neusaglašen posao** u bilo kom delu ispitivanja, kod analize rezultata ispitivanja, kod neusaglašenosti u **vezi ispunjavanja zahteva sistema menadžmenta**, kod neusaglašenosti koje se konstatuju pri **internoj ili eksternoj** proveru, kod analize rezultata sa PT šema, kod preispitivanja od strane rukovodstva i t.d.

3. Korektivne mere

Ovom procedurom se utvrđuju aktivnosti za sprovođenje korektivnih mera koji se sprovode od trenutka pojave ili otkrivanja neusaglašenosti i detekcije uzroka do eliminisanja uzroka neusaglašenosti i provere efikasnosti sprovedenih korekcija u cilju sprečavanja ponavljanja neusaglašenosti.

2.0. TERMINI I DEFINICIJE

Prigovor – Izraz nezadovoljstva od strane bilo koje osobe ili osobe unutar laboratorije, koja se odnosi na aktivnosti ili rezultate laboratorije, na koji se očekuje odgovor

Korektivna mera je akcija kojom se eliminiše uzrok koji je doveo do neusaglašenosti nastale po bilo kom zahtevu referentnog standarda.

3.0. VEZA SA DRUGIM DOKUMENTIMA

3.1 Veza sa standardom

Standard	Tačka
SRPS ISO/IEC 17025: 2017	7.9 Prigovori
	7.10 Neusaglašeni posao
	8.7 Korektivne mere (Opcija A)

SRPS ISO/IEC 17025: 2017 Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje

IS-LP-2-01 Procedura za izradu i upravljanje dokumentima sistema menadžmenta, važeće izdanje

IS-LP-2-05 Procedura za sprovođenje interne provere sistema menadžmenta, važeće izdanje

IS-LP-2-22 Proceduraza preispitivanje sistema menadžmenta od strane rukovodstva, važeće izdanje

4.0. ODGOVORNOST

Rukovodioc za sistem kvaliteta je odgovoran za propisivanje i kontrolu izvršenja korektivnih mera, a rukovodilac laboratorije za sprovođenje propisanih korektivnih mera.

Na zapisu : Neusaglašenost/korektivna mera IS-P04-Z01 definisane su odgovornosti i ovlašćenja: za utvrđivanje neusaglašenog posla i propisivanje korektivne mere; za sprovođenje propisane korektivne mere; za verifikaciju realizacije korektivne mere i vrednovanje neusaglašenog posla.

5. 0. TOK PROCEDURE

KONTROLISANA KOPIJA BR _____

5.1 Rešavanje prigovora

Rukovodilac laboratorije evidentira svaki prigovor korisnika laboratorijskih usluga na zapisu Odnos prema korisniku (IS-P21-Z02) u i obrascu IS-P04-Z01 Neusaglašenost/korektivna mera br. .

5.1.1 Rukovodilac laboratorije izdaje nalog za proveru rezultata ispitivanja po prigovoru korisnika, ili proveru neusaglašene aktivnosti (obrazac IS-P04-Z01). Na osnovu dobijenih rezultata posle sprovođenja propisanih aktivnosti iz korektivne mere, opravdanost prigovora ocenjuje kompetentno lice, koje nije radnik laboratorije, a koje može biti radnik Instituta ili eksterno angažovana kompetentna osoba, zbog poštovanja principa nezavisnosti i nepristrasnosti (trenutno je to Dr Miloš Lukić, doktor biotehničkih nauka, naučni savetnik Instituta za stočarstvo – nutricionista).

5.1.2. Ukoliko se dokaže opravdnost prigovora, koji se odnosi na rezultate ispitivanja i nakon izvršenih provera, koje ne obavlja lice na čiji se rezultat odnosi prigovor, tada lice koje ocenjuje opravdanost prigovora navedeno u tački 5.1.1, pismeno obaveštava rukovodioca laboratorije da može da izda novi Izveštaj o ispitivanju. Novi izveštaj ima isti broj sa dodatim: /P (PROVERENI) sa proverenom (ispravljenom) vrednošću parametra na koji se odnosio prigovor. Samo u slučaju da je prigovor opravdan, u napomeni novog izveštaja se naglašava da se njime zamenjuje predhodni, gde se navodi broj izveštaja i datum izdavanja izveštaja koji se novim zamenjuje.

5.1.3. O ishodu rešenog predmeta korisnik se obaveštava pismeno, bez obzira da li se radi o opravdanoj ili neopravdanoj primedbi. Korisnik se obaveštava o postupanju sa prigovorom kroz propratni dopis koji prati novi izveštaj o ispitivanju.

5. 2 Neusaglašen posao

5.2.1 Pojava neusaglašenosti

Neusaglašenosti se mogu utvrditi u toku internih i eksternih provera, preispitivanja sistema menadžmenta, u toku izvođenja ispitivanja, ili prigovora korisnika i pri sprovođenju bilo kog zahteva sistema menadžmenta.

5.2.2 Uklanjanje neusaglašenog posla u toku ispitivanja

1. Kad odgovorni ispitivač (analitičar) u bilo kom delu ispitivanja koje se vrši uoči neusaglašenost, prekida ispitivanje i proverava: 1. opremu; 2. uzorak; 3. standarde; 4. obračun; 5. sprovođenje analitičkog postupka, a zatim preduzima korake za uklanjanje uočene neusaglašenosti i proverava učinak ovih aktivnosti. Ukoliko analitičar otkloni uzrok neusaglašenosti, to upisuje u laboratorijsku radnu svesku kao kratku belešku o nastaloj i uklonjenoj neusaglašenosti.

2. U slučaju da neusaglašenost nije otklonjena, odgovorni ispitivač – analitičar obaveštava rukovodioca laboratorije koji sa rukovodiocem za kvalitet određuje korektivne mere. Rukovodilac za kvaliteta daje pisani nalog (po potrebi) za izvršenje korektivnih mera (IS-P04-Z01), i prati njihovo sprovođenje.

3. Uklanjanje neusaglašenosti u toku verifikacije ispitivanja

Kada rukovodilac laboratorije u toku redovnog dnevnog nadzora nad radom izvršilaca ispitivanja uoči neusaglašenost tada:

- sa izvršiocem proverava tok ispitivanja i daje uputstva o mogućem ponavljanju ispitivanja, predlaže korektivne mere i o ovim aktivnostima unosi belešku u radnu svesku izvršioca.

- prati ponovljena ispitivanja i verifikuje rezultate nakon uklanjanja neusaglašenosti.

4. Uklanjanje neusaglašenosti nakon izdavanja izveštaja o ispitivanju

Ako se utvrdi da je u izdatom izveštaju o ispitivanju prisutna neusaglašenost (greška), rukovodilac laboratorije obaveštava korisnika o mogućoj neusaglašenosti u izveštaju i daje nalog za korektivnu meru

KONTROLISANA KOPIJA BR _____

IS-P04-Z01, ponavljanje ispitivanja ili povlačenje izveštaja. Popunjen obrazac IS-P04-Z01 odlaže se uz odnosni Izveštaj o ispitivanju.

5.2.3. Uklanjanje neusaglašenosti u vezi zahteva koji se odnose na menadžment

Sve neusaglašenosti proistekle iz sistema menadžmenta se evidentiraju na istom zapisu (IS-P04-Z01), gde se unose i korektivne mere kada je to potrebno, a uz taj zapis prilaže se detaljan izveštaj.

5.2.4. Rešavanje reklamacija

laboratorije na kvalitet proizvoda koje nabavlja, ili usluga koje koristi. Ukoliko laboratorija ispostavlja reklamaciju ili tehnički prigovor, vezano za nabavku proizvoda i usluga prema proceduri za nabavku, prijem, skladištenje i izdavanje potrošnog materijala IS-LP-2-12, ona to čini na obrascu IS-P12-Z01.

5.3. Korektivne mere – mesta neusaglašenosti

5.3.1 Detekcija uzroka neusaglašenosti

Korektivne mere mogu da uslede posle konstatovanja neusaglašenosti:

1. Kod internih provera
2. Kod eksternih provera ATS-a
3. Kod međulaboratorijskih ispitivanja i PT šema
- 4. Kod prigovora korisnika**
5. Posle preispitivanja od strane rukovodstva
6. U toku ispitivanja (pre i posle izdavanja izveštaja)
7. Posle analize ankete IS-P20-Z02 Povratna informacija od korisnika
8. Ostalo (navesti konkretno posle utvrđivanja)

Posle detekcije neusaglašenosti, rukovodioc za sistem kvaliteta, rukovodilac laboratorije **nakon analize uzroka** neusaglašenosti, na zapisu : Neusaglašenost/korektivna mera IS-P04-Z01 definišu **odgovornosti i ovlašćenja**: za utvrđivanje neusaglašenog posla, za sprovođenje propisane korektivne mere; rokove propisanih aktivnosti; za verifikaciju realizacije korektivne mere, za vrednovanje neusaglašenog posla i odobravanje nastavljanja posla.

5.3.2 Provera izvršenja i efikasnosti izvršenja korektivnih mera

Nakon izvršenih korektivnih mera, rukovodioc za sistem kvaliteta vrši proveru realizacije i efikasnosti u skladu sa tačkom SRPS ISO 17025:2017, za koju je korektivna mera propisana i svojim potpisom na zapisu IS-P04-Z01 to potvrđuje i time verifikuje realizaciju korektivne mere.

5.3.3 Vrednovanje neusaglašenog posla

Sve neusaglašenosti proistekle iz bilo kog zahteva standarda **SRPS ISO/IEC 17025: 2017** se evidentiraju na zapisu Neusaglašenost / korektivna mera (IS-P04-Z01). Navedeni zapis sadrži opis neusaglašenosti, broj zahteva navedenog standarda; uzrok neusaglašenosti; propisanu korektivnu meru, lice zaduženo za sprovođenje korektivne mere i rok za realizaciju; verifikacija realizacije, i zaduženo lice, rok i **vrednovanje značaja neusaglašenog posla uz analizu uticaja na predhodne rezultate kao i zaduženo lice za odobravanje nastavljanja posla**. Kod prigovora korisnika se uz taj zapis prilaže se izveštaj sa rezultatima ponovljenih analiza. Novi izveštaj ima isti broj sa dodatim: /P (PROVERENI) sa proverenom (ispravljenom) vrednošću parametra na koji se odnosio prigovor.

INSTITUT ZA STOČARSTVO
LABORATORIJA ZA HEMIJU I MIKROBIOLOGIJU
11080 ZEMUN, Autoput Beograd – Zagreb 16

IS-LP-2-04

Izdanje: 6

Izmena: 4

Datum primene:

18.05.2022.

6.0 Registar korektivnih mera

Sve korektivne mere sistematizuju se unošenjem u **registar korektivnih mera** IS-P20-Z01. Ovaj zapis sadrži sve podatke neophodne za praćenje realizacije korektivnih mera propisanih u cilju otklanjanja bilo koje neusaglašenosti iz tačke 5.5.1.

KONTROLISANA KOPIJA BR _____